

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI
GMINNEGO PROGRAMU
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR
PRZEMOCY W RODZINIE w GMINIE
USTRZYKI DOLNE
za 2021 rok**

MARZEC 2022 r.

**Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz
Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2018 -2021 został
przyjęty Uchwałą
Nr XLII/573/18 Rady Miejskiej w Ustrzykach Dolnych
z dnia 15 stycznia 2018 r**

Od stycznia 2022 r. w Gminie Ustrzyki Dolne obowiązuje Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Ustrzyki Dolne na lata 2022 - 2025 przyjęty Uchwałą Nr XLIX/649/22 Rady Miejskiej w Ustrzykach Dolnych z dnia 19 stycznia 2022 r.

Celem Programu jest wypracowanie sprawnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz pomocy osobom i rodzinom doznającym przemocy. Adresowany jest do wszystkich mieszkańców Miasta i Gminy Ustrzyki Dolne, przede wszystkim ofiar przemocy w rodzinie, jej sprawców i świadków.

W realizacji Programu uczestniczą specjaliści zaangażowani w pracy w obszarze przeciwdziałania przemocy, instytucje i organizacje zajmujące się problemem przemocy w rodzinie.

Opracowanie i realizacja *Gminnego Programu* ma na celu stworzenie wsparcia i profesjonalnej pomocy zmierzającej do zwiększenia dostępności i skuteczności zorganizowanych form pomocy dla osób uwikłanych w przemoc; zwiększenie dostępności i skuteczności programów profilaktycznych; profesjonalnej edukacji osób działających na rzecz rodziny dotkniętej przemocą; prowadzenie programów terapeutycznych dla osób doznających przemocy; dostarczenie wiedzy społeczeństwu o zjawisku przemocy i sposobach radzenia sobie z tym problemem; propagowanie pozytywnych rozwiązań merytorycznych, organizacyjnych i prawnych związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie; motywowanie społeczności lokalnych, mass mediów, organizacji i instytucji do podejmowania działań na rzecz ofiar przemocy.

Adresatami Gminnego Programu są:

1. Ofiary i sprawcy przemocy;
2. Rodzice i opiekunowie krzywdzonych dzieci;

3. Rodziny i osoby dotknięte zjawiskiem przemocy;
4. Przedstawiciele instytucji i służb pracujący z osobami i rodzinami dotkniętymi przemocą (pedagodzy, psychologzy, nauczyciele, pracownicy socjalni, pracownicy Sądu, policjanci, wychowawcy, nauczyciele, terapeuci, socjoterapeuci, kuratorzy społeczni, pracownicy służby zdrowia, duchowni);
5. Przedstawiciele władz lokalnych (radni, sołtysi);
6. Społeczeństwo.

CEL GŁÓWNY:

Celem głównym programu jest zwiększenie skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Cel ten oparty jest na realizacji zadań gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, szczególnie poprzez promowanie działań profilaktycznych, wspieranie osób doświadczających przemocy oraz pracy ze sprawcami przemocy nad zmianą ich zachowań i postaw tj.

1. zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie,
2. zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie i zwiększenie dostępności pomocy,
3. zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

1. Diagnozowanie i monitorowanie problemu przemocy;
2. Podniesienie świadomości i wrażliwości społecznej na problemy związane z przemocą w rodzinie;
3. Podniesienie kompetencji zawodowych pracowników służb i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie;
4. Zapewnienie kompleksowej pomocy członkom rodzin, w których występuje problem przemocy.

ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Realizacja celów Programu zakłada:

1. uwrażliwienie społeczności lokalnej na problem przemocy w rodzinie,
2. promowanie modelu rodziny wolnej od przemocy,

3. edukację dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy w rodzinie
4. działania interdyscyplinarne w zakresie przeciwdziałania przemocy.

DZIAŁANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PROGRAMU

1. Diagnozowanie i monitorowanie problemu przemocy w rodzinie

- 1.1 Zbieranie i uaktualnianie informacji na temat rozmiarów problemu przemocy w rodzinie oraz zasobów środowiska lokalnego (statystyki policyjne, sądowe, Ośrodka Pomocy Społecznej, , GKRPA, szkół, , Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej)
- 1.2 Monitorowanie problematyki przemocy w rodzinie oraz udzielanej pomocy.
- 1.3 Zintegrowanie działań w ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie w gminie poprzez wypracowanie procedur aktywnej i stałej współpracy placówek oświatowych, jednostek pomocy społecznej i służby zdrowia, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, sądu rejonowego i kuratorów sądowych, organizacji pozarządowych .

2. Podniesienie świadomości i wrażliwości społecznej na problemy związane z przemocą w rodzinie

- 2.1 Podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej na temat przemocy w rodzinie m.in. poprzez organizowanie prelekcji, pogadanek, warsztatów profilaktycznych oraz upowszechnianie materiałów edukacyjno- informacyjnych/ ulotek, broszur, wizytówek/ w tym o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczania przemocy w rodzinie.
- 2.2 Prowadzenie wśród dzieci i młodzieży profilaktyki agresji i przemocy, m.in. poprzez organizowanie zajęć w ramach szkolnego programu profilaktyki.
- 2.3 Organizowanie dla nauczycieli i pedagogów szkoleń i warsztatów dotyczących przemocy w środowisku szkolnym i rodzinnym.
- 2.4 Współuczestnictwo w programach i kampaniach społecznych poświęconych przemocy w rodzinie i jej skutkom

3. Podniesienie kompetencji zawodowych pracowników służb i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie

- 3.1. Szkolenia grup zawodowych z obszaru przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla potrzeb współpracy w grupach roboczych,

3.2. Szkolenie dotyczące problemu przemocy w rodzinie dla członków grup roboczych oraz członków zespołu interdyscyplinarnego wraz z dodatkowymi kosztami związanymi z zapewnieniem m.in cateringu, zakupem artykułów żywnościowych, napojów, wody, kawy, herbaty oraz innych artykułów.

4. Zapewnienie kompleksowej pomocy członkom rodzin, w których występuje problem przemocy

4.1 Udzielanie przez Ośrodek Pomocy Społecznej pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom dotkniętym przemocą.

4.2 Prowadzenie pracy socjalnej z rodzinami, w których stosowana jest przemoc.

4.3 Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez podejmowanie działań edukacyjnych służących wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie (np. organizowanie szkoleń i warsztatów edukacyjnych).

4.4 Prowadzenie edukacji wśród ofiar przemocy w rodzinie w zakresie przysługujących im praw.

4.5 Tworzenie grup wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.

4.6 Oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie poprzez kierowanie do udziału w programach korekcyjno- edukacyjny.

Podmiotem odpowiedzialnym za koordynację działań wyznaczonych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Ustrzyki Dolne jest **Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ustrzykach Dolnych** przy współpracy z:

- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Komendą Powiatową Policji,
- Placówkami oświatowymi,
- Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną
- Zakładami Opieki Zdrowotnej,
- Organizacjami pozarządowymi.
- Sądem Rejonowym w Lesku
- Prokuraturą Rejonową w Lesku
- Poradnią Leczenia Uzależnień w Lesku
- Specjalistycznym Ośrodkiem Wsparcia SOS Lesko

W 2021 roku w ramach swej działalności Zespół Interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizował działania zawarte w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochronie Ofiar Przemocy Miasta i Gminy Ustrzyki Dolne w zakresie:

I.p	Działania i cele operacyjne	Sposób realizacji
1	<p align="center">Diagnozowanie i monitorowanie problemu przemocy w rodzinie</p>	<p>W 2021r. zwołano 6 posiedzeń zespołu Interdyscyplinarnego. Podczas spotkań Zespołu omawiano problemy zjawiska przemocy w rodzinie występujące w jednostkach reprezentowanych przez członków Zespołu, podejmowano działania wynikające z procedury „Niebieskie Karty” ustalano plany działań w indywidualnych przypadkach.</p> <p>Monitoring problemu przemocy odbywa się na podstawie protokołów ze spotkań członków zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych.</p>
2	<p align="center">Podniesienie świadomości i wrażliwości społecznej na problemy związane z przemocą w rodzinie</p>	<p>-rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym ; działanie to było realizowane poprzez: dystrybucję ulotek, plakatów skierowanych do ofiar przemocy w rodzinie, umieszczenie plakatów na tablicy informacyjnej w MGOPS i innych instytucjach, a także stronę internetową prowadzoną przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ustrzykach Dolnych.</p> <p>- zrealizowanie programów profilaktycznych dot. przeciwdziałania przemocy w rodzinie</p>

		<p>przez placówki oświatowe w formie pogadarek z uczniami na temat zachowań agresywnych kierowanych do rówieśników w formie słownej lub fizycznej,</p> <p>-prowadzenie warsztatów przez placówki oświatowe z zakresu profilaktyki uzależnień behawioralnych „Młodzież i dzieci od dziś bezpieczni w sieci”</p> <p>- przedstawiciele Powiatowej Komendy Policji w Ustrzykach Dolnych prowadzili prelekcje dotyczące bezpieczeństwa, agresji i zjawiska przemocy. Spotkania odbywały się w roku szkolnym 2020/2021 w szkołach na terenie Gminy Ustrzyki Dolne i uczestniczyli w nich uczniowie oraz nauczyciele. Działania te są edukacyjne i mają na celu profilaktykę w zapobieganiu powstawania przemocy w rodzinie.</p> <p>.</p>
3	<p>Podniesienie kompetencji zawodowych pracowników służb i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie</p>	<p>1.Przeprowadzone zostały dwa szkolenia dla członków zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych;</p> <p>I – Szkolenie pt „ Dziecko w rodzinie przemocowej” zorganizowane we współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Ustrzykach Dolnych w dniach 09-10 września 2021;</p> <p>II – Szkolenie pt. „Procedura Niebieskie karty” zorganizowane przez Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego w dniu 30 września 2021r. dla przedstawicieli placówek oświatowych,pomocy społecznej,</p>

		funkcjonariuszy policji, służby zdrowia, gminnej komisji ds. rozwiązywania problemów alkoholowych, instytucji pozarządowych.
4	Zapewnienie kompleksowej pomocy członkom rodzin, w których występuje problem przemocy	<p>1. Pracownicy socjalny w ramach pracy socjalnej udzielają informacji i wyjaśnień głównie ofiarom przemocy domowej o możliwościach uzyskania wsparcia (w ramach indywidualnych kontaktów z zainteresowanymi), informacji w zakresie przepisów prawnych oraz stosowania procedury związanej z przemocą w rodzinie przekazywali informacje sprawcom przemocy o prawnych konsekwencjach stosowania przemocy w rodzinie.</p> <p>2. Prowadzone jest poradnictwo w Punkcie Konsultacyjnym Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Ustrzykach Dolnych ul. Pionierska 10 Można skorzystać z porad specjalistów/ prawnika, psychologa, pedagoga, pracownika socjalnego, psychoterapeutę ds. uzależnień, socjologa/ Porady udzielane są bezpłatnie m.in. dla osób i rodzin dotkniętych problemem przemocy w rodzinie. Z uwagi na epidemię jest prowadzone również poradnictwo zdalne.</p> <p>3. Na terenie gminy jest zlokalizowany Ośrodek Interwencji Kryzysowej prowadzony przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, który zapewnia schronienie dla osób doświadczających przemocy.</p> <p>4. Na terenie powiatu bieszczadzkiego funkcjonuje punkt nieodpłatnej pomocy</p>

		<p>prawnej gdzie można skorzystać z porad adwokata i radcy prawnego. Pomoc udzielana jest dla :</p> <ul style="list-style-type: none"> - osób uprawnionych do pomocy społecznej z powodu m.in. niepełnosprawności i przemocy w rodzinie m.in. - młodzieży do 26 roku życia, - weteranów, - osób powyżej 65 roku życia, - posiadaczy Karty Dużej Rodziny, -każdego zagrożonego lub poszkodowanego: katastrofą naturalną, awaria techniczną, klęską żywiołową. <p>5. Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Lesku rozszerzył swoją działalność leczenia uzależnień na terenie powiatu bieszczadzkiego i od 01 marca 2018r. w Ustrzykach Dolnych na ul.29 Listopada 42 funkcjonuje Poradnia Leczenia Uzależnień. Poradnia oferuje terapię dla osób uzależnionych i członków ich rodzin (współuzależnienie, DDA). Oddziaływania terapeutyczne realizowane są przez zespół terapeutyczny składający się z lekarza specjalisty psychiatry, specjalistów psychoterapii uzależnień i instruktora terapii uzależnień.</p> <p>Przy przyjęciu do Poradni nie jest wymagane skierowanie. Pacjenci nieubezpieczeni mają udzielane świadczenia bezpłatnie.</p> <p>6. Na terenie miasta i gminy Ustrzyki Dolne funkcjonuje Poradnia Zdrowia Psychicznego w której można skorzystać z porad psychologa ,</p>
--	--	--

		<p>psychiatry oraz pomocy w ramach psychoterapii indywidualnej , psychoterapii grupowej oraz terapii rodzinnej. Z pomocy mogą skorzystać:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pełnoletni, -doświadczający problemów natury emocjonalnej i psychicznej, -cierpiący z powodu nadmiernego obciążenia stresem, - osoby, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej (np. rozwód, utrata pracy, żałoba, konflikt w rodzinie, reakcja na ciężką chorobę i inne), - osoby mające trudności w funkcjonowaniu społecznym, -nie radzące sobie z odczuwanym przygnębieniem i apatią, mających problemy zjedzeniem, - u których rozpoznano chorobę psychiczną. <p>Pacjenci przyjmowani są bez skierowania, bezpłatnie w ramach kontraktu z NFZ . W przypadku chęci skorzystania z usług wyłącznie psychologa lub psychoterapeuty wymagane jest skierowanie od lekarza u 7. Od kwietnia 2018r. funkcjonuje świetlica opiekuńcza „Pełna Chata” działająca w strukturach Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie zapewniająca dzieciom z terenu powiatu bieszczadzkiego opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, zajęcia sportowe, rozwój zainteresowań. Prowadzi zajęcia o charakterze edukacyjnym, kompensacyjno-wyrównawczym, działania służące rozwijaniu zdolności i</p>
--	--	--

		<p>umiejętności dzieci, zajęcia plastyczne i taneczne oraz wycieczki między innymi do teatru, kina i muzeów.</p> <p>Ponadto w Świetlicy znajduje się sala komputerowa, która wyposażona jest w 6 stanowisk komputerowych, sala sportowa w której znajdują się drabinki, maty sportowe oraz lustra do zajęć tanecznych, sala zabaw w której dzieci znajdą wszelkiego rodzaju gry, materiały edukacyjne, akcesoria plastyczne. Oprócz tego w placówce dzieci mogą korzystać z stołu bilardowego, piłkarzyków, Cymbergaja, stołu ping-pongowego oraz Xboxa. Placówka w ciągu roku szkolnego, w dni robocze, działa od poniedziałku do piątku, w godzinach od 12⁰⁰ - do 18⁰⁰, a czas wsparcia dziecka to maksymalnie 6 godzin dziennie. W dni wolne od nauki szkolnej, godziny otwarcia Świetlicy są dostosowane do potrzeb wychowanków i ich rodziców, ustalane wg. kalendarza organizacji roku szkolnego obowiązującego w danym roku kalendarzowym, podawane do wiadomości we wrześniu br. oraz w tygodniu poprzedzającym dni wolne.</p> <p>8. Na terenie powiatu bieszczadzkiego działa Lokalny Punkt Pomocy Pokrzywdzonym Przystępstwem gdzie osoby dotknięte przemocą w rodzinie mogą skorzystać z pomocy prawnej, psychologicznej, otrzymać wsparcie.</p> <p>9. Ośrodek Środowiskowej Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej w</p>
--	--	---

		<p>Ustrzykach Dolnych świadczy pomoc: psychologiczną, psychoterapię indywidualną, rodzinną, grupową, psychospołeczną dla dzieci poniżej 7 roku życia, do ukończenia 21 lat a także dla rodzin i opiekunów prawnych.</p> <p>9. Z uwagi na brak placówki na terenie najbliższych powiatów prowadzącej zajęcia korekcyjno-edukacyjne dla sprawców przemocy nie mogło zostać zrealizowane w pełni działanie zawarte w harmonogramie pracy gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Z w/w pomocy skorzystała jedna osoba podejrzana o stosowanie przemocy, która była mobilna ponieważ zajęcia prowadzone były w innym powiecie.</p> <p>- z uwagi na brak środków finansowych na realizację działania oraz ograniczenia związane z epidemią COVID-19 nie mogło zostać zrealizowane działanie zawarte w pkt 4 harmonogramu.</p>
--	--	--

MONITORING I EWALUACJA

Na podstawie dokumentacji prowadzonej przez Zespół Interdyscyplinarny oraz grupy robocze wynika, że wzrosła liczba wszczętych procedur „Niebieskie karty” oraz osób dotkniętych przemocą w rodzinie

Procedura „Niebieskie Karty” w 2021 r.

1. Liczba **ogółem** sporządzonych „Niebieskich Kart A”/ formularz dotyczący zgłoszenia podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie/ - **42**
- w tym przez przedstawicieli podmiotów wszczynających procedurę:
 - a) policji - **32**
 - b) jednostek organizacyjnych pomocy społecznej - **8**
 - c) gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych - **0**
 - d) oświaty - **1**
 - e) ochrony zdrowia- **1**
2. Liczba prowadzonych przez grupy robocze spraw w ramach procedury „Niebieskie Karty”: **39**
 - a) liczba utworzonych w 2021r. grup roboczych **32**
 - c) liczba posiedzeń grup roboczych **134**
 - d) liczba osób poszkodowanych w wyniku przemocy w rodzinie, których w/w postępowanie dotyczyło **78**
 - e) liczba osób stosujących przemoc w rodzinie, których w/w postępowanie dotyczyło **39**
3. Liczba sporządzonych „Niebieskich Kart C” przez Zespół Interdyscyplinarny / Grupę Roboczą/formularz wypełniony w obecności osoby doznającej przemocy w rodzinie w czasie spotkania grupy roboczej/ **28**
4. Liczba sporządzonych „Niebieskich Kart D” przez Zespół Interdyscyplinarny / Grupę Roboczą / formularz wypełniony w obecności osoby podejrzananej o stosowanie przemocy w rodzinie w czasie spotkania grupy roboczej/ **19**

Działania pomocowe prowadzone przez członków Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych w ramach procedury „Niebieskie karty”w odniesieniu do osób uwikłanych w problem przemocy w rodzinie w 2021r.

1. Działania podejmowane wobec osób doświadczających przemocy w rodzinie:

Liczba osób	Podjęte działania
3	Psychoterapia dla osób współuzależnionych
6	Wsparcie psychologa
5	Objęcie dozorem kuratora

1	Wsparcie psychiatry
2	Pomoc prawna
1	Wsparcie asystenta rodziny
32	Przeprowadzenie rozmów motywujących
8	Wszczęcie procedury Niebieskie karty
1	Skierowanie na terapię odwykową do Poradni leczenia Uzależnień jako osoba uzależniona
6	Wsparcie pomocą świadczoną przez Fundusz Sprawiedliwości w formie pomocy rzeczowej, finansowej, psychologicznej, prawnej

2. Działania podejmowane wobec osób stosujących przemoc w rodzinie:

Liczba osób	Podjęte działania
4	Psychoterapia dla osób uzależnionych
8	Wniosek do Prokuratury Rejonowej o przymusowe leczenie odwykowe
9	Wniosek do Prokuratury o podjęcie działań w stosunku do sprawcy przemocy
11	Skierowanie do Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania problemów Alkoholowych o leczenie odwykowe
9	Objęcie dozorem kuratora sądowego
1	Skierowanie do udziału w zajęciach korekcyjno-edukacyjnych
3	Wsparcie psychologa
1	Pomoc prawna
1	Skierowanie na konsultację do lekarza psychiatry
1	Skierowanie wniosku do prokuratury dot. zakazu zbliżania się do osoby doznającej przemocy

3 Działania podejmowane wobec świadków przemocy w rodzinie:

Liczba osób	Podjęte działania
10	Współpraca z dzielnicowymi, kuratorami, szkołą nad poprawą funkcjonowania rodzinnym w środowisku
7	Wniosek do Sądu Rodzinnego o wgląd w sytuację rodziny
39	Wizyty sprawdzające stan bezpieczeństwa osób zagrożonych przemocą

4. Działania podejmowane wobec dzieci doświadczających przemocy w rodzinie.

Liczba dzieci objętych działaniami	Podjęte działania
1	Motywowanie do uczęszczania do świetlicy socjoterapeutycznej.
3	Wsparcie pedagoga szkolnego.
4	Wsparcie pomocą psychologa.
26	Monitorowanie sytuacji dzieci w rodzinie.
10	Współpraca z pedagogami szkolnymi, której celem jest poprawa funkcjonowania rodziny w środowisku.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Zadania realizowane w ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2018-2021 finansowane były z budżetu Gminy.

W 2021 roku na prowadzenie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego została zaplanowana kwota **8.500,00 zł**. Wykorzystano kwotę **5 327,43 zł**.

Środki zostały przeznaczone na szkolenia dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych, koszty spotkań członków Zespołu Interdyscyplinarnego, zakup materiałów biurowych, opłata za posiadanie telefonu z

którego korzystają członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych ,
opłata za przesyłki pocztowe.